

DÜNYA VE TÜRKİYE TARIM PİYASALARINDA COVID-19 ETKİSİ

Bütün dünyayı etkisi altına alan ve hayatı çok ciddi ölçüde etkileyen Covid-19, tarım ve gıda sektörüne de olumlu ve olumsuz derin etkiler bırakmaktadır.

Bu etkiyi olumlu açıdan; gıda güvenliği ve güvenilirliği kavramlarının öneminin artması, tarım sektörüne daha fazla yatırım ve ilgi olarak görebiliriz. Tarım ve gıdanın stratejik önemi bugünlerde derinden hissedilmektedir.

Olumsuz açıdan etkileri ise; dış ticarete yönelik fiziki kısıtlamalar, yasaklar, tarımda çalışanların hareketlerinin kısıtlanabilmesi, bunlara bağlı piyasa beklentilerindeki bozulmanın etkisiyle fiyat hareketlerinin yaşanması sonucu gıdaya erişim, talep daralması, açlık ve yoksulluğun derinleşmesi olarak sıralanabilir.

I-Tarım ve gıda sektöründe Covid-19 nedeni ile bir üretim sorunu yaşanacak mı?

Tarım ve gıdanın öneminin artması, bu kapsamda insanlığın çevre, toprak ve doğaya bakışının yeniden sorgulanması, **iklim değişikliği ve küresel riskler açısından insanın doğaya üstünlüğünün! hesaba çekilmesi önemlidir.** İtalya devleti sınırlarını kapsayan alana denk gelen 12 milyon hektarlık tarım alanının her yıl kentleşme, erozyon, sanayileşme gibi sebeplerle tarım dışına çıkmasını insanlığın geleceği açısından daha fazla sorgulamanın vakti geçiyor. Söz konusu alan Türkiye'deki ekili tarım alanının % 80'ini ifade ediyor.

Potansiyel tarım alanına baktığımızda dünyada; tarımsal arazilerinin insanlığı besleyebilmesinde fiziki sıkıntı görülmemektedir. Dünya toplam karasal alanı 13,2 milyar hektar iken, potansiyel tarım alanı 4,2 milyar hektardır. Bugün için dünya, potansiyel tarım alanının %38'ine denk gelen 1,6 milyar hektarlık alanı aktif kullanmaktadır. Ancak; toprağa, tarıma, çevreye gerekli değer verilmez ise gelecek, insanlık için çok aydınlık görünmemektedir.

Tarımsal üretim açısından; özellikle temel besin kaynağı olan stratejik tarım ürünlerinin ekiliş, üretim ve hasat sürecinde fiziki bir sıkıntı görülmemektedir. Zira buğday, mısır, pirinç, bakliyat, yağ bitkileri gibi ürünlerin geneli teknolojiye dayalı makinalı tarımın yoğun yapıldığı, insan gücüne az ihtiyaç duyan tarımsal faaliyetlerdir. Bu açıdan ekilişlerin yapılması, üretim süreci ve hasatta bir sorun yaşanmayacaktır.

Ancak; sebze ve meyve, süs bitkileri gibi üretiminde yoğun işgücü, mevsimlik işçi çalıştırılan ürün grupları için bazı sıkıntılar yaşanabilmektedir. Polonya'ya Ukrayna'dan giden mevsimlik tarım işçilerinin hareketinin kısıtlanması, Türkiye'de her yıl çay toplamak için Gürcistan ve Azerbaycan'dan gelen tarım işçilerinin engellenmesi, hatta ülkemizde çay üreticisi olup başka şehirlerde yaşayan nüfusun hareketinin kısıtlanması gibi.

Tarım ve gıda sektörünün bugünlerde en derin hissettiği sorun, üretim kaynaklı eksiklerden ziyade beklentilerin olumsuz etkisi ile arz ve talep dengesinin bozulma riskidir. Dünya hububat, bakliyat ve yağlı tohumlar üretiminde artış öngörülürken kısıtlama, yasaklama kararları dolayısı ile fiyatlar da artış eğilimindedir. Oysa, küresel buğday stokları tarihi zirvede olup 180 milyon tonları geçmiştir.

Hububat ekilişleri 2018-19 sezonunda 545 milyon hektar iken, 2020-21 yılında 558 milyon hektara çıkmış olup üretimin de 2.142 milyar tondan 2.222 milyar tona ulaşacağı öngörülmektedir. Soya fasulyesi ekilişleri aynı dönemde 126 milyon hektardan 128 milyon hektara ulaşmış, üretim beklentisi de 362 milyon tondan 366 milyon tona çıkmıştır.

DÜNYA VE TÜRKİYE TARIM PİYASALARINDA COVID-19 ETKİSİ

II-Uluslararası piyasalarda hangi gelişmeler yaşanıyor?

Geçtiğimiz 2 ay içinde dünya piyasaları birçok gelişmeye sahne oldu. COVID-19 salgını piyasaları şekillendirmeye devam etmektedir.

Dünya genelinde 88 ülke, ticarete konu olan çeşitli ürünlerde ihracat yasaklamaları getirmiştir. 30 civarında ülkede tarım ve gıda ürünlerinin ihracatının kısıtlanması ya da ithalatının kolaylaştırılmasına yönelik tedbirler alınmıştır.

Yaşanan en kritik gelişmelerden biri **Rusya**'nın, hububat ihracatına kota getirmesi ve kotanın kısa sürede dolmuş olmasıdır. 7 milyon tonluk kota, 26 Nisan 2020 itibarıyla tamamlanmış ve Rus Hükümeti 1 Temmuz 2020 tarihine kadar hububat ihracatını yasaklamıştır.

Romanya'nın, Nisan ayı içinde hububat ihracatını durdurma kararı buğday fiyatlarını oldukça yükseltmiştir. Ancak, AB içindeki itirazların da etkisi ile yasak yalnızca 6 gün geçerli olmuş ve karar geri çekilmiştir.

Kazakistan'ın buğday ve un için aylık ihracat kotası uygulaması devam etmektedir. Mayıs ayında kota miktarları arttırılmıştır. Buğdayda 200 bin tondan 250 bin tona, unda 70 bin tondan 150 bin tona çıkmıştır. Bu uygulamaya Eylül ayına kadar devam edilmesi düşünülmektedir.

Ukrayna, mısır ihracatını durduracağını açıklamış, ardından piyasada sıkıntı olmadığı gerekçesi ile kararını geri çekmiştir. **Sırbistan, Kazakistan, Ukrayna, Mısır, Tayland** dahil 30 ülkede; soğan, sarımsak, pirinç, bitkisel yağlar, karabuğday ve işlenmiş tarım ürünleri, şeker, tavuk gibi çok sayıda ürüne çeşitli yasaklar getirilmiştir.

Özellikle Rusya, Ukrayna ve Romanya gibi ülkelerde alınacak ihracat yasakları uluslararası fiyatlar için çok önemlidir. Zira, sadece Rusya ve Ukrayna toplamda dünya buğday ihracatının % 20'sini yapmaktadır.

Kendi topraklarında üretim yapamayan ve en büyük ithalatçılardan olan ülkeler de arayış içindedir. **Suudi Arabistan**, geçtiğimiz ay içinde Ukrayna'da özel sektöre kurdurduğu şirket üzerinden ilk buğday alımını yapmıştır.

Bir diğer önemli gelişme petrol fiyatlarının negatif seviyelere inmesi olmuştur. Yaşanan lojistik sorunlar ve ülkelerin sokağa çıkma ve seyahat etme kısıtlamaları, petrole olan talebi azaltmıştır. Petrol fiyatlarındaki düşüşe bağlı olarak karlılığını kaybeden etanol kullanımı da gerilemiştir. Bu da önemli ölçüde mısır talebinin azalmasına bağlı olarak mısır fiyatlarını ciddi oranda düşürmüştür. Mısır ticareti yapan ülkeler bu kapsamda çeşitli önlemler alma yoluna gitmişlerdir. Bunlardan en kayda değer olanı; **Avrupa Birliği'nin ithal mısıra ton başına 5,27 Euro vergi uygulamaya başlaması olmuştur.**

Dünya hububat üretim beklentilerinde son tahminler ile bir miktar düşüş olmasına rağmen Mayıs ayındaki yağışların belirleyici olması beklenmektedir. **Avrupa genelinde bu sezon kuraklık riski yaşanmaktadır.** Mayıs ayı, üretim beklentileri açısından bölge için kritiktir. Benzer şekilde **Karadeniz ülkelerinin büyük kısmı da Nisan ayında kurak geçmiştir.** Son dönemde yağışlar görülmektedir. .

DÜNYA VE TÜRKİYE TARIM PİYASALARINDA COVID-19 ETKİSİ

Bu sezon pirinç fiyatları diğer emtialar arasında fiyatı en çok artan ürünlerden olmuştur. Tüketicilerin stoklama yapması ve ülkelerin ihracatta çekingen davranmaları, piyasada dolaşıma giren ürün miktarını azaltmıştır.

Diğer taraftan Dünya Ticaret Örgütü dahil FAO gibi uluslararası kuruluşlar; ticareti kısıtlamaya, gıdaya erişimi engellemeye yönelik önlemlere başvurulmaması yönünde yoğun uyarılarda bulunmuşlardır. DTÖ'ye tabi olan ABD, Avustralya, Ukrayna, Romanya dahil 24 ülke ortak bir açıklama yaparak tarım ve gıda ürünlerinde yasak ve kısıtlamalara gidilmemesini istemiştir. Halen dünya genelinde 44 ülke gıda desteğine ihtiyaç duymaktadır.

Önümüzdeki süreçte, virüs etkisine bağlı olarak dış piyasalardaki oynaklıklar devam edecektir. Ayrıca;

Fiyatların seyrini dış ticarete alınan önlemlerin seyri belirleyecek,

Ülkeler daha fazla stok tutmayı tercih edecek,

Tarımda teknoloji, makineleşme daha fazla öne çıkacak,

Teknoloji ve dijitalleşme daha fazla gündem olacak,

Tarım ve gıdada e- ticaretin önemi artacak,

Süs bitkisi, çiçekçilik, et sektörü, sebze-meyve, ev dışı tüketim kalemlerinde düşüş eğilimi görülebilecek,

Un, makarna, pirinç, bulgur, bakliyat gibi temel ürünlere talep artacak,

Tarım toprakları daha kıymetli olacak.

Bölgesel lojistik üslerin önemi artacak,

Ülkelerarası ikili anlaşmalar ve tarımsal işbirlikleri önem kazanacak,

Tarımın finansmanı en kritik konulardan biri olacaktır.

III- Fiyat gelişmeleri

Buğday fiyatları, Romanya'nın ihracatını durdurma kararı ve önemli üretici ülkelerde kuraklık endişesi nedeniyle Nisan ayı içinde yükselmiş ancak yaklaşan hasat ve iklim koşullarında normalleşme öngörüsü ile bir miktar düşüş kaydetmiştir. Şu an fiyatlar sakin seyrete de ülkelerin tutumları karşısında hassasiyetini korumaktadır. Fiyatlar buğdayda FOB 225-230 \$/ton civarındadır. Yeni ürün bağlantıları ortalama 200 \$/ton üzerinden gerçekleşmektedir.

Mısır fiyatlarında özellikle ABD'de son yılların en büyük düşüşü görülmüştür. Ukrayna, Rusya gibi Karadeniz ülkelerinde de düşüş bir süre devam etmiştir. Hem dünya üretim beklentisi yüksek, hem de salgın nedeniyle yem talebi düşük seyretmektedir. Mısır fiyatları ABD'de 145 \$/ton, Karadeniz ülkelerinde 170 \$/ton seviyesindedir.

Arpa fiyatları, yeni dönem öngörülerinin düşüşe işaret etmesi, kuraklık ve Rusya'nın ihracat kotasının dolmasının etkisiyle artış yönlü olup fiyatlar 180-185 \$/ton arasındadır.

DÜNYA VE TÜRKİYE TARIM PİYASALARINDA COVID-19 ETKİSİ

IV-Türkiye açısından gelişmeleri nasıl değerlendirebiliriz?

Türkiye, temel tarım ürünlerinin çoğunun anavatanıdır. Hububat ve bakliyat gibi ürünlerde üstünlükleri mevcuttur. Dünyanın 1'inci un ihracatçısı, 2'nci makarna ihracatçısı ve toplamda un, makarna, bulgur, ırmik dahil hububata dayalı mamul ürünlerinde ilk 3 ihracatçı ülkeden biridir. 2019 yılında bu ürün gruplarında toplam 5,5 milyon tona yakın ihracatı söz konusudur. Covid-19 sürecinde marketlerde hiçbir gıda sorunu yaşanmadığı gibi bir ay içinde başlayacak yeni hasat sezonuna kadar da bir sorun görülmemektedir.

Bu arada yeni hasat sezonuna yaklaşırken ülkemizde;

*makarnalık buğday ekilişinde %10, Arpa ekilişlerinde %5 oranında artış, toplam buğday ekilişlerinde geçen yıla göre %1-2 azalış beklenmekte,

*ekiliş gelişmelerinde iklimsel olarak şu ana kadar bir sorun görülmemekte,

* rekoltenin buğday için geçen yılın %2-3 üzerinde olması beklenmekte,

*özellikle kırmızı mercimek ekilişlerinde %20 civarı artış öngörülmektedir.

Döviz kurlarındaki artış ve dünya fiyatlarındaki yükseliş, iç piyasa hammadde fiyatlarını yurt dışı fiyatlardan daha ucuz hale getirmiştir. Bu durum, hasat dönemi piyasa gelişmeleri ve fiyat hareketliliği için önemlidir.

V- İç Piyasa fiyatları

Toprak Mahsulleri Ofisi dışında iç piyasada fazla stok kalmamıştır. Piyasayı daha çok TMO satışları beslemektedir. Ancak, mısırdaki TMO satışlarına rağmen fiyat artışı devam etmektedir. Soya, DDGS gibi ithal yem ürünleri pahalı olduğu için mısır talebi artış eğilimindedir.

Yemdeki fiyat artışları karşısında, TÜYEM yem satışlarında çuval başına 5 TL indirim yapacaklarını açıklamıştır. Önümüzdeki süreçte yem sanayi talebi kırılgan olacaktır. Bir taraftan besilik ithalatına yönelik kısıtlama, et fiyatlarındaki düşüş, diğer taraftan sektörün ithal hammaddede yaşayabileceği tedarik aksaklıkları takip etmeyi gerektirir.

Bu arada, çeşitli ürünlerin dış ticaretine ilişkin önlemler alınmaktadır. Ayçiçeğinde ithalat vergisi önce %13'e indirilmiş, ilave bir düzenleme ile Haziran ayı başına kadar %9'a düşürülmüştür. Ayçiçeği yağında da benzer bir indirim uygulanarak %30'a düşürülen vergi Haziran ayına kadar %18'e çekilmiştir.

Öte yandan Resmi Gazete'de yayınlanan çeltik için 100 bin tonluk gümrük vergisiz tarife kontenjanının süresi Mayıs ayı sonunda dolarken, süre 1 ay daha uzatılarak Haziran ayının sonuna ötelenmiştir.

TMO'nun 27.500 ton için çıktığı pirinç ihalesinde 17.500 ton ürün alımı gerçekleşmiş, fiyatlar ürün türüne göre 439-1.228 \$/ton arasında değişiklik göstermiştir.

TARIM ÜRÜNLERİ PİYASA ANALİZ BÜLTENİ

6 Mayıs 2020

Sayı: 17

İK TARIMÜSSÜ

ULUSLARARASI DANIŞMANLIK

DÜNYA VE TÜRKİYE TARIM PİYASALARINDA COVID-19 ETKİSİ

TMO tarafından Mayıs ayı hububat satış fiyatları şu şekilde açıklanmıştır:

Yerli makarnalık buğdaylar 1.745-1.825 TL/ton,

İthal makarnalık buğdaylar 1.825 TL/ton,

Yerli ekmeçlik buğdaylar 1.425-1.525 TL/ton,

İthal ekmeçlik buğdaylar 1.500-1.525 TL/ton,

Arpa (yerli/ithal) 1.275 TL/ton,

Mısır 1.250-1.300 TL/ton arasında fiyatlarla satılmaktadır.

Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından, 4 Mayıs tarihinde TMO Hububat ve Bakliyat alım fiyatları açıklanmıştır.

Ekmeçlik buğday fiyatı 1.350 TL/tondan 1.650 TL/tona (%22 artış),

Makarnalık buğday fiyatı 1.450 TL/tondan 1.800 TL/tona (%24 artış),

Arpa fiyatı 1.100 TL/tondan 1.275 TL/tona (%16 artış),

Nohut fiyatı 3.300 TL/tondan 3.350 TL/tona (%2 artış),

Yeşil mercimek fiyatı 3.050 TL/tondan 3.200 TL/tona (%5 artış),

Kırmızı mercimek fiyatı 2.500 TL/tondan 3.500 TL/tona (%40 artış) çıkarılmıştır.

HUBUBAT VE BAKLİYAT ALIM FİYATLARI

CİNSİ		ALIM FİYATI (TL/TON)
MAKARNALIK BUĞDAYLAR	MAKARNALIK BUĞDAY (2.Grup)	1.800
	DÜŞÜK VASIFLI MAKARNALIK BUĞDAY	1.575
EKMEKLİK BUĞDAYLAR	SERT EKMEKLİK BUĞDAY (2.Grup)	1.650
	DİĞER EKMEKLİK BUĞDAY (2.Grup)	1.600
	DÜŞÜK VASIFLI EKMEKLİK BUĞDAY	1.425
ARPA		1.275
ÇAVDAR-YULAF-TRİTİKALE		1.250
KIRMIZI MERCİMEK (1. Sınıf)		3.500
YEŞİL MERCİMEK (1. Sınıf)		3.200
NOHUT (1. Sınıf)		3.350

DÜNYA VE TÜRKİYE TARIM PİYASALARINDA COVID-19 ETKİSİ

Açıklanan fiyatlar, ithal maliyetleri ve halen piyasada oluşan fiyatlarla uyumlu. Temennimiz, fiyat politikasının üretim ve tüketim dengesini sağlıyor olması.

Hasat sezonu yaklaşırken **gerek Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü depolarında ve gerekse serbest piyasada stok olmayacak**. TMO, alımda istekli olup stok taşımak isteyecek. Sektör birkaç aylık ihtiyacını finans ölçüsünde karşılamaya çalışacak, finans maliyetlerinde belirli düşüş olsa da finansa erişim her zaman kolay olmayacak ve artan fiyatlarla ürün satın almak için daha fazla kaynak gerekecek.

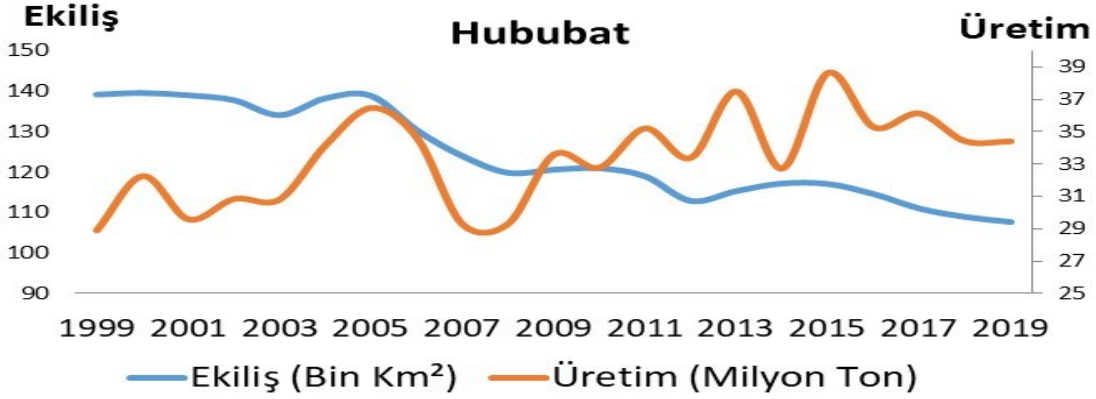
Diğer taraftan **TMO'nun yıl boyunca sektöre uygun fiyatla hammadde satışı finasta zorlanan sektöre öngörülebilirlik sağlayacak**. Gıda enflasyonu, yem fiyatlarındaki artış endişesi devam edeceği için **TMO, satışlarda daha hassas fiyat politikası uygulayacak**. Zira, buğday, arpa fiyatlarına yapılan artışın yem hammadde fiyatlarına, sertifikalı tohum fiyatlarına, un, ekmek ve makarna gibi temel ürün fiyatlarına yansımaları söz konusu olacak.

Yeni hasat sezonunun ülkemize, çiftçimize, sanayicimize ve 83 milyon tüketicimize hayırlı olması temennisi ile tarım için, üretim için emek veren herkese selam olsun...

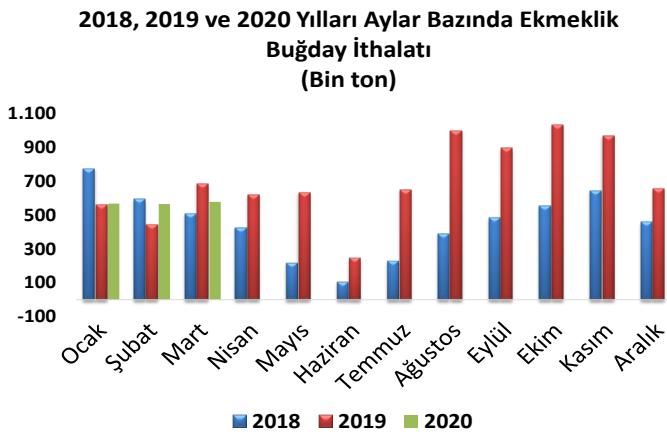
İsmail KEMALOĞLU

Türkiye Hububat Piyasalarının Genel Görünümü

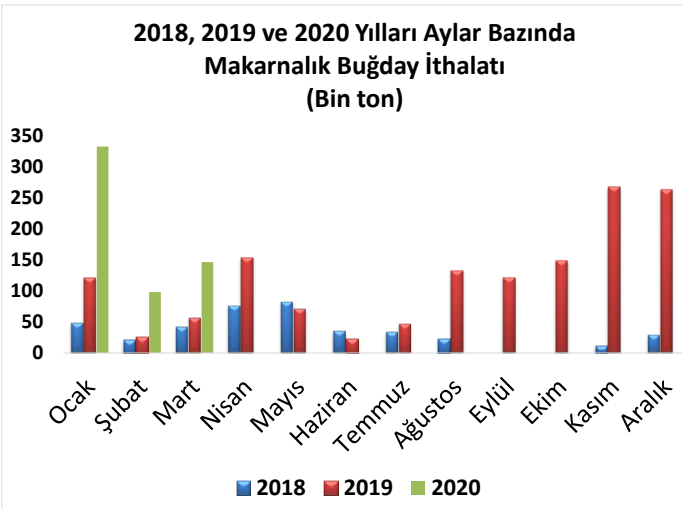
HUBUBAT İTHALATI

Ekmeklik Buğday İthalatı (Bin ton)

	2018	2019	2020
Ocak	774	558	567
Şubat	593	443	564
Mart	509	684	577
Nisan	425	620	
Mayıs	220	630	
Haziran	107	245	
Temmuz	228	649	
Ağustos	391	995	
Eylül	481	893	
Ekim	551	1.031	
Kasım	642	968	
Aralık	456	656	
Toplam	5.376	8.374	1.708

Ekmeklik buğday ithalatımız 2020 yılının Mart ayında 2019 Mart ayının 107 bin ton altında 577 bin ton seviyesinde gerçekleşmiştir. 2020 yılının ilk üç ayında 1,7 milyon ton ithalat gerçekleşmiştir.

Makarnalık Buğday İthalatı (Bin ton)

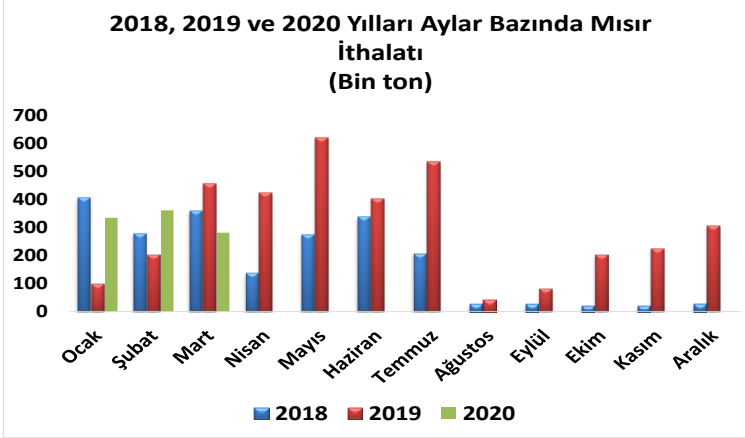
	2018	2019	2020
Ocak	49	122	333
Şubat	21	25	98
Mart	42	56	147
Nisan	76	154	
Mayıs	83	71	
Haziran	35	23	
Temmuz	34	47	
Ağustos	23	133	
Eylül	0	121	
Ekim	0	149	
Kasım	12	267	
Aralık	29	264	
Toplam	405	1.433	578

2020 yılı Mart ayında 147 bin ton ithalat yapılmış olup yılın ilk üç ayında yapılan toplam makarnalık buğday ithalatı 578 bin tondur. 2019 yılının ilk üç ayı ile karşılaştırıldığında 2,8 kat artış görülmektedir.

Türkiye Hububat Piyasalarının Genel Görünümü

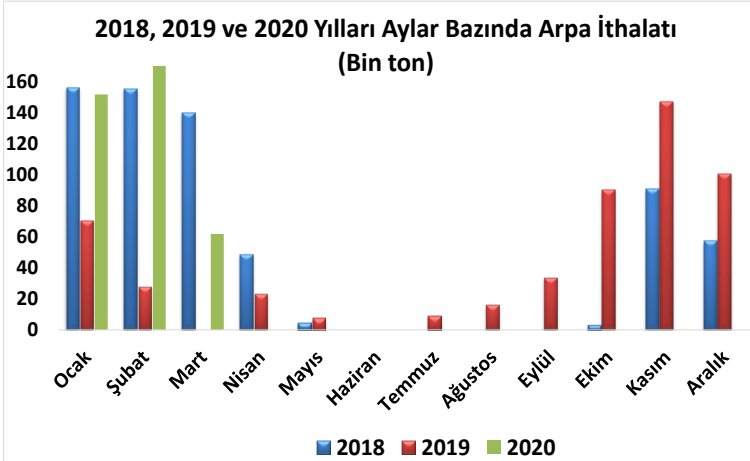
HUBUBAT İTHALATI

Mısır İthalatı (Bin ton)

	2018	2019	2020
Ocak	404	98	335
Şubat	279	203	361
Mart	358	456	281
Nisan	138	422	
Mayıs	275	621	
Haziran	337	403	
Temmuz	208	534	
Ağustos	27	43	
Eylül	27	83	
Ekim	21	203	
Kasım	21	224	
Aralık	28	304	
Toplam	2.123	3.593	977

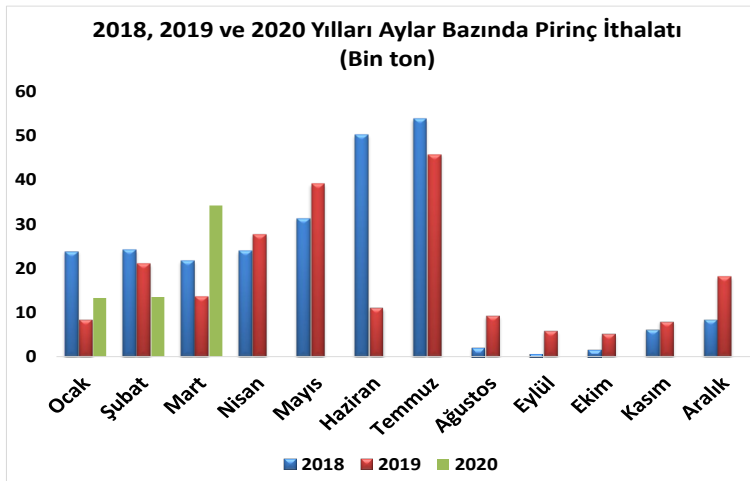
2020 yılının Mart ayında mısır ithalatı 2019 Mart ayına göre 174 bin ton azalarak 281 bin ton olarak gerçekleşmiştir. İthalat Ocak-Mart aylarında toplamda 977 bin ton ile 2019 yılı aynı dönemin yaklaşık % 8 altındadır.

Arpa İthalatı (Bin ton)

	2018	2019	2020
Ocak	156	71	152
Şubat	155	28	217
Mart	140	0	62
Nisan	49	23	
Mayıs	5	7	
Haziran	0	0	
Temmuz	0	9	
Ağustos	0	16	
Eylül	0	34	
Ekim	3	90	
Kasım	91	147	
Aralık	57	101	
Toplam	656	526	431

2020 yılı Mart ayı arpa ithalatı 62 bin tondur. 2020 yılının ilk 3 ayında toplam arpa ithalatı 431 bin ton olarak gerçekleşmiştir.

Pirinç İthalatı (Bin ton)

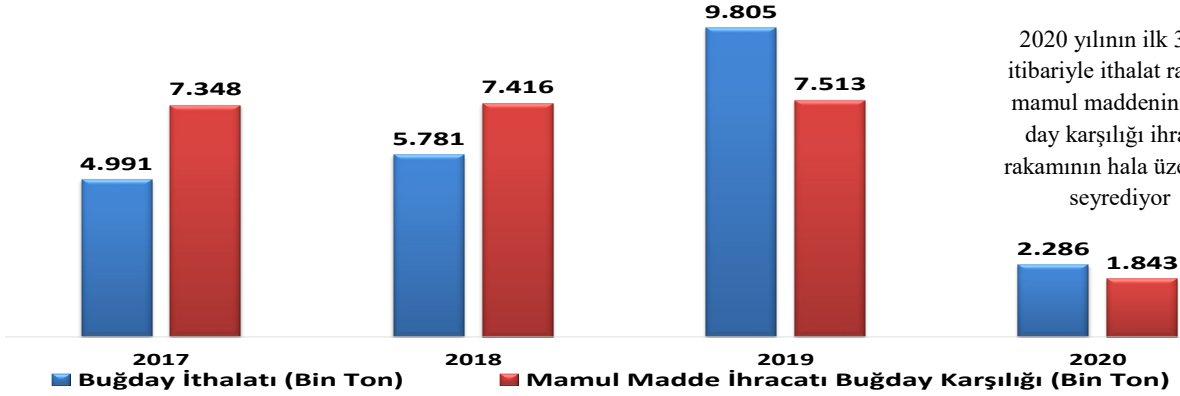
	2018	2019	2020
Ocak	24	8	13
Şubat	24	21	13
Mart	22	14	34
Nisan	24	28	
Mayıs	31	39	
Haziran	50	11	
Temmuz	54	46	
Ağustos	2	9	
Eylül	1	6	
Ekim	2	5	
Kasım	6	8	
Aralık	8	18	
Toplam	247	212	61

2020 Mart ayı pirinç karşılığı ithalatı geçen yılın 20 bin ton üstünde 34 bin ton seviyesinde gerçekleşmiştir. 2020 yılının ilk üç ayında toplam ithalat 61 bin ton seviyesindedir. (Geçen yılın ilk 3 ayında 43 bin ton)

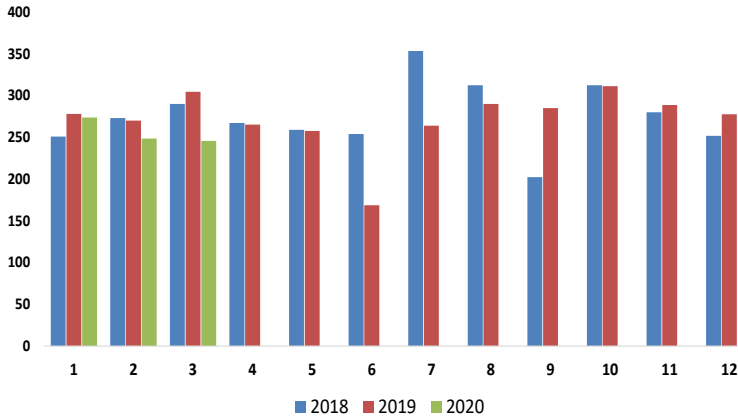

Mamul Madde Sektörünün Genel Görünümü

2017, 2018, 2019 ve 2020 Yılları Buğday İthalatı ve Mamul İhracatının Buğday Karşılığı

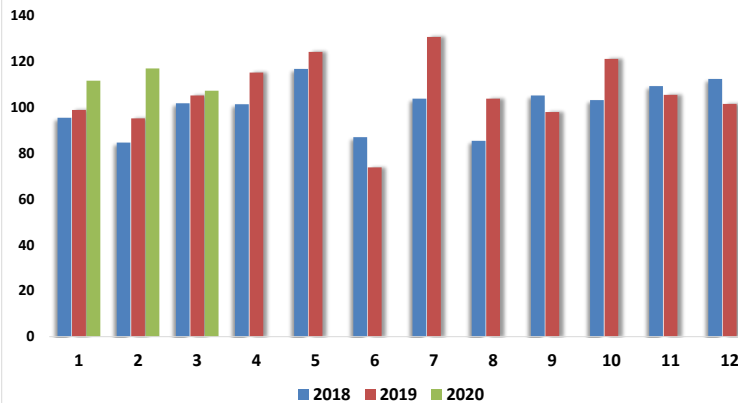
Karşılaştırmalı Un İhracatı (Bin ton)

Un İhracatı (Bin ton)

	2018	2019	2020
Ocak	251	278	274
Şubat	273	270	249
Mart	290	305	246
Nisan	267	265	
Mayıs	259	258	
Haziran	254	169	
Temmuz	354	264	
Ağustos	313	290	
Eylül	202	285	
Ekim	313	311	
Kasım	280	289	
Aralık	252	278	
Toplam	3.308	3.263	768

Karşılaştırmalı Makarna İhracatı (Bin ton)

Makarna İhracatı (Bin ton)

	2018	2019	2020
Ocak	96	99	112
Şubat	85	95	117
Mart	102	105	107
Nisan	101	115	
Mayıs	117	124	
Haziran	87	74	
Temmuz	104	131	
Ağustos	85	104	
Eylül	105	98	
Ekim	103	121	
Kasım	109	106	
Aralık	112	102	
Toplam	1.207	1.274	336

2020 yılının Mart ayında 246 bin ton un ihracatı yapılmıştır. 256 bin ton aylık ihracat ortalaması ile 2019 yılı aynı dönem ihracat ortalaması olan 272 bin tonun gerisinde kalmıştır.

2020 yılının Mart ayında 107 bin ton makarna ihracatı yapılmıştır. Geçen yıl Ocak - Mart döneminde aylık ortalama 100 bin ton ihracat yapan sektörün bu sezon 112 bin ton aylık ihracat ortalaması ile önceki yıl ortalamasının üzerinde seyrettiği gözlemlenmektedir.

Kaynak: TÜİK

TARIM ÜRÜNLERİ PİYASA ANALİZ BÜLTENİ

6 Mayıs 2020

Sayı: 17

İK TARIMÜSSÜ

ULUSLARARASI DANIŞMANLIK

Hububat Piyasa Fiyatları

İTHAL ÜRÜN FİYATLARI

İthal Ürün Fiyatları (FOB \$/ton)

Ekmeklik Buğday		Durum Buğday
11,5 Protein	12,5 Protein	Kanada
223	230	300

Mısır	Arpa	Kepek (Rusya)	Navlun
170	182	160	Azak-Türkiye 17 \$ Karadeniz - 8 \$

İÇ PİYASA FİYATLARI

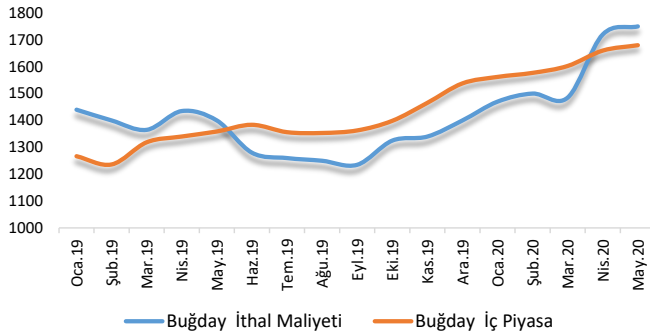

İç Piyasa Hububat Fiyatları (TL/ton)

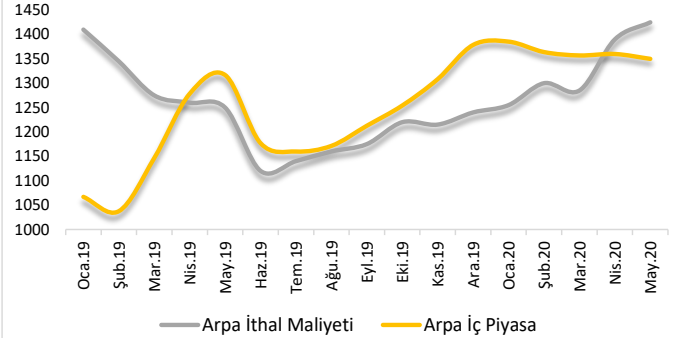
AKS Buğday	Makarnalık	Arpa	Mısır	Çeltik (Osmancık)	Pirinç (Osmancık)
1.700-1.750	1.900-2.000	1.350-1.400	1.350-1.400	4.000-4.500	6.500-7.000

HUBUBAT İÇ PİYASATI VE İTHAL MALİYETİ KARŞILAŞTIRMASI

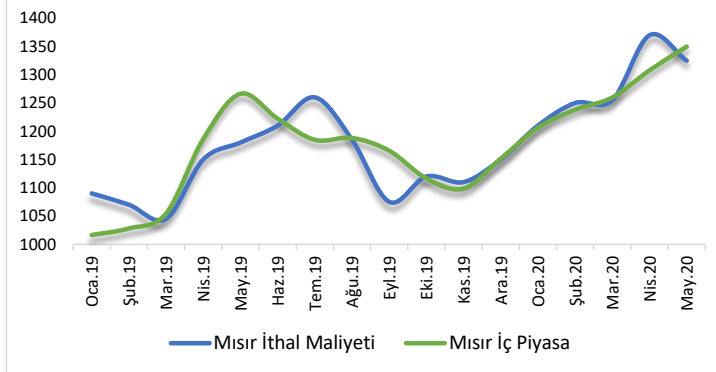
Buğday Fiyatları (TL/ton)

Arpa Fiyatları (TL/ton)

Mısır Fiyatları (TL/ton)

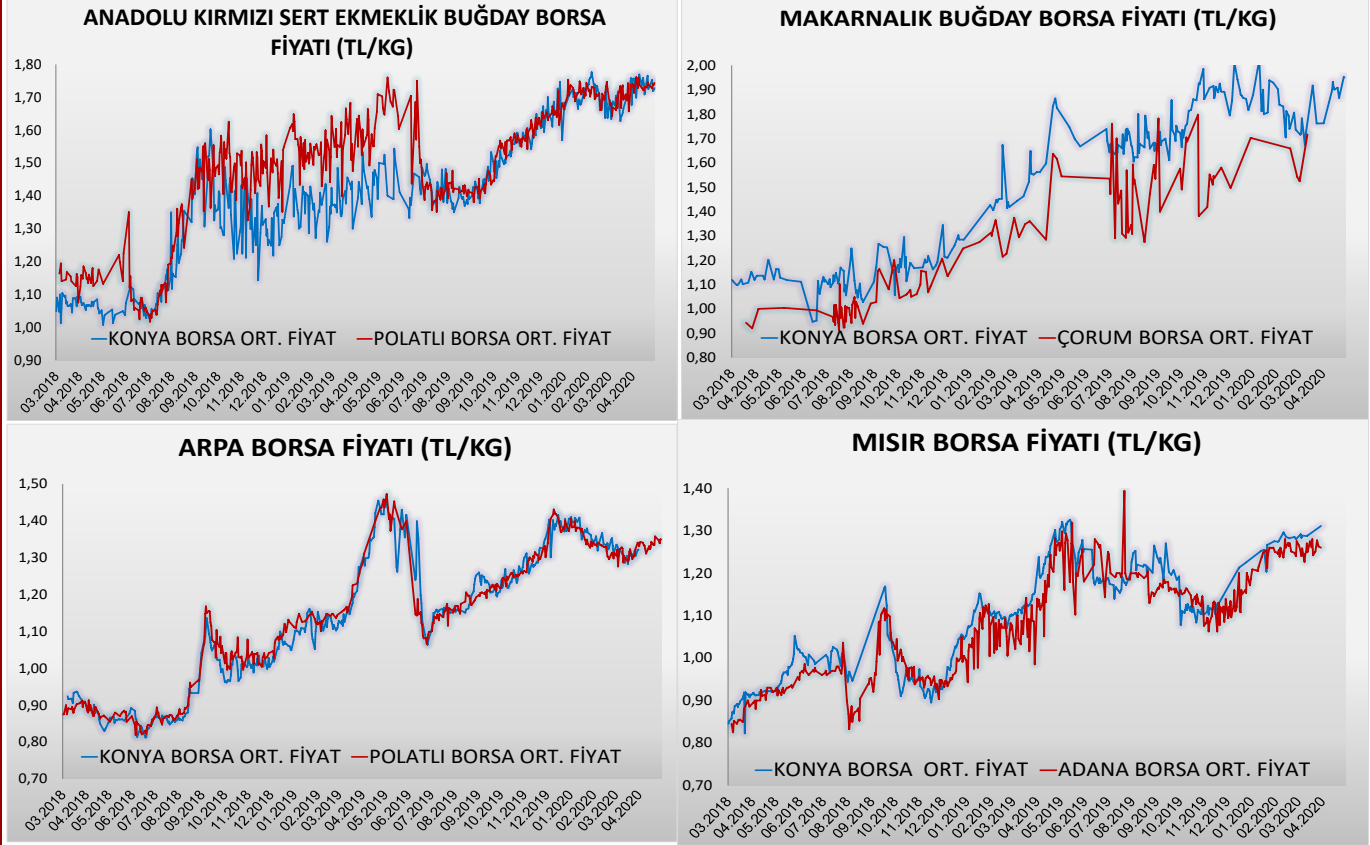

Mart ayı sonundan itibaren, COVID-19 salgınının tüm dünyada yayılmasıyla birlikte ülkelerin uyguladığı tedbirlerin artması ve döviz kurunun yükselmesi neticesinde ithal maliyetler, buğday ve arpada iç piyasa fiyatının üzerine çıkmıştır. Mısır fiyatlarında da benzer bir durum yaşanmış ancak Nisan ayının sonunda mısır fiyatlarının dünyada hızla düşmesi, ithal ürün fiyatının yerli ürünün altına inmesine neden olmuştur.

Hububat Piyasa Fiyatları

BORSA FİYATLARI

BORSA İŞLEM HACMİ VE FİYAT DEĞERLENDİRME

Borsalarda Nisan ayında Konya'da 1.835 ton (geçen yıl 920 ton), Polatlı'da 3.792 ton (geçen yıl 506 ton) ekmeklik buğday; Konya'da 3.197 ton (geçen yıl 1.111 ton), Polatlı'da 1.600 ton (geçen yıl 184 ton) arpa işlem görmüştür.

Hasat başından bu yana işlem miktarı Konya'da AKS 50.288 ton ve arpada 51.062 ton, Polatlı'da ekmeklik buğday işlem miktarı 62.330 ton, arpa işlem miktarı 23.616 tondur.

Konya Borsası ekmeklik buğday fiyatları 1.698-1.769 TL/ton, arpa fiyatları 1.301-1.352 TL/ton arasındadır.

Polatlı Borsası ekmeklik buğday fiyatları 1.713-1.761 TL/ton, arpa fiyatları 1.311-1.358 TL/ton arasındadır.

Konya ve Adana Borsalarında mısır fiyatları Mart ayında 1.246-1.385 TL/ton arasında işlem görmüştür.

TÜRİB'de

2. ve 3. sınıf Sert Ekmeklik Buğdaylar 1.600-1.700 TL/ton'dan

2. ve 3. sınıf Makarnalık Buğdaylar 1.700-1.850 TL/ton'dan

Arpa 1.280-1.335 TL/ton'dan

Mısır 1.300-1.400 TL/ton'dan, işlem görmüştür.

TARIM ÜRÜNLERİ PİYASA ANALİZ BÜLTENİ

6 Mayıs 2020

Sayı: 17

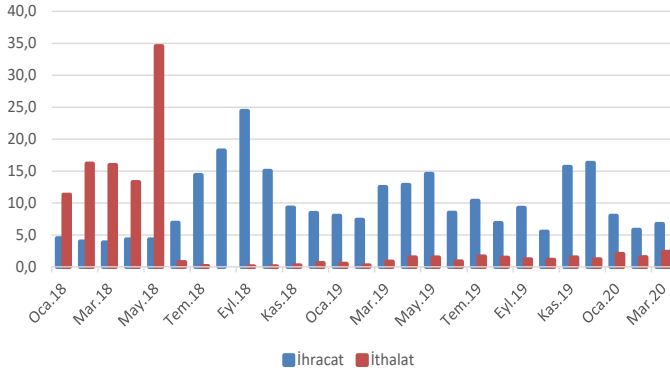

İK TARIMÜSSÜ

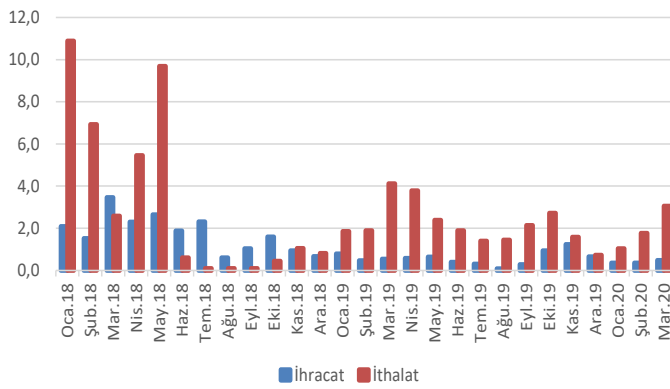
ULUSLARARASI DANIŞMANLIK

Bakliyat Piyasası

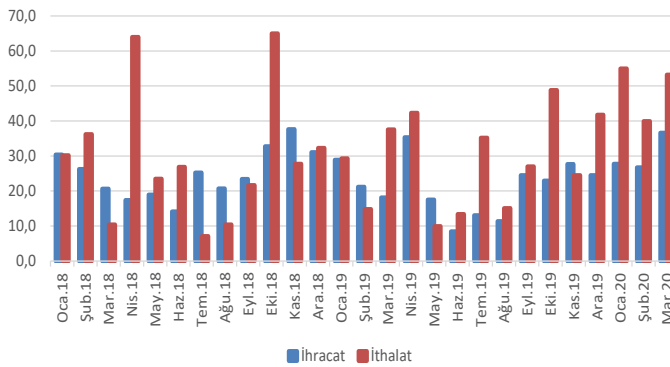
Nohut Ticareti (Bin Ton)

Kuru Fasulye Ticareti (Bin Ton)

Mercimek Ticareti (Bin Ton)

Kaynak: TÜİK

2020 Mart ayında **nohut** ihracatımız 6.700 ton olarak gerçekleşmiş, Ocak-Mart ayında toplam 20.500 ton ihracata karşılık 5.900 ton ithalat olmuştur.

Kuru fasulyede Mart ayında 484 ton ihracata karşılık 3.060 ton ithalat gerçekleşmiştir. 2020 yılının ilk üç ayında toplam 1.200 ton ihracat, 5.900 ton ithalat yapılmıştır.

Bakliyat grubu içinde en fazla ticareti yapılan ürün olan mercimekte ise 2020 Mart ayında 36.600 ton ihracata karşılık yaklaşık 53.200 ton ithalat yapılmıştır. 2020 yılının ilk üç ayında toplam ihracat 91.100, toplam ithalat 148.100 tondur.

Piyasa fiyatları: Nohut piyasa fiyatları 3.000-3.200 TL/ton, kabuklu kırmızı mercimek 5.250-5.500 TL/ton, yeşil mercimek 3.200-3.300 TL/ton ve kuru fasulye 9.500-10.000 TL/tondur. COVID-19 salgını süresince bakliyat ürünlerine talep artmış olup özellikle nohutta yükselen döviz kurunun etkisiyle birlikte ihraç fiyatları rekabetçi hale gelmiş ve ihracat talebi artmıştır. Diğer taraftan **kuru fasulye** fiyatları hızlı yükselişini sürdürmektedir. Geçen ay 7.500 TL/ton seviyesinde olan natürel ürün fiyatları bu ay itibarıyla 10.000 TL/tona ulaşmıştır. Piyasada **yeşil mercimek** arzı da yeterince bulunmadığından fiyatları bir miktar yükselmiştir. **Nohut** ihraç fiyatları 8 mm için ortalama 500 \$/tondur.

Bin Ton	2019		2020	
	İhracat	İthalat	İhracat	İthalat
Ocak	8,0	0,5	8,0	2,0
Şubat	7,4	0,2	5,8	1,5
Mart	12,5	0,8	6,7	2,4
Nisan	12,8	1,5		
Mayıs	14,6	1,5		
Haziran	8,4	0,9		
Temmuz	10,3	1,6		
Ağustos	6,8	1,4		
Eylül	9,2	1,2		
Ekim	5,5	1,1		
Kasım	15,6	1,5		
Aralık	16,3	1,2		
Toplam	127,5	13,2	20,5	5,9

Bin Ton	2019		2020	
	İhracat	İthalat	İhracat	İthalat
Ocak	0,8	1,9	0,4	1,0
Şubat	0,5	1,9	0,4	1,8
Mart	0,5	4,1	0,5	3,1
Nisan	0,6	3,8		
Mayıs	0,6	2,4		
Haziran	0,4	1,9		
Temmuz	0,3	1,4		
Ağustos	0,1	1,4		
Eylül	0,3	2,1		
Ekim	0,9	2,7		
Kasım	1,2	1,6		
Aralık	0,7	0,7		
Toplam	6,9	25,9	1,2	5,9

Bin Ton	2019		2020	
	İhracat	İthalat	İhracat	İthalat
Ocak	28,9	29,3	27,7	55,0
Şubat	21,1	14,8	26,7	39,9
Mart	18,1	37,5	36,6	53,2
Nisan	35,3	42,3		
Mayıs	17,5	9,9		
Haziran	8,4	13,4		
Temmuz	13,1	35,2		
Ağustos	11,4	15,1		
Eylül	24,5	27,0		
Ekim	22,9	48,8		
Kasım	27,7	24,5		
Aralık	24,5	41,7		
Toplam	253,4	339,6	91,1	148,1

TARIM ÜRÜNLERİ PİYASA ANALİZ BÜLTENİ

6 Mayıs 2020

Sayı: 17

İK TARIMÜSSÜ

ULUSLARARASI DANIŞMANLIK

Et ve Süt Piyasası

Türkiye Et Piyasası Fiyatları

Ürün	İşlem Yeri	27 Nisan-1 Mayıs 2020			Haftalık Değişim%	Yıllık Değişim %
		Miktar (kg)	TL/kg	€/kg		
Canlı Dana	Edirne Borsası	32.237	21,96	2,91	-1,7	26,3
Dana Karkas	Ankara Borsası	24.556	37,64	4,99	2,9	23,9
	Ulusal K.Et Konseyi	-	38,03	5,04	2,3	22,2
Canlı Kuzu	Ot Kuzusu (Edirne)	2.746	23,77	3,15	-3,2	19,8
	Süt Kuzusu (Edirne)	8.962	24,51	3,25	0,2	18,3
Kuzu Karkas	Ankara Borsası	8.256	48,81	6,47	-0,6	27,4
	Ulusal K.Et Konseyi	-	46,42	6,16	1,8	14,9

Kaynak: ESK Haftalık Bülten

Perakende fiyatlar; İstanbul kıyma fiyatı 46,05 TL/kg (%0,0), kuşbaşı fiyatı 50,43 TL/kg (%0,9), Ankara kıyma fiyatı 45,18 TL/kg (-%5,2), kuşbaşı fiyatı 51,26 TL/kg (-%2,0)

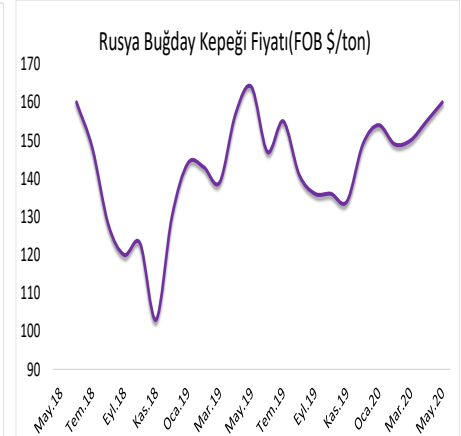
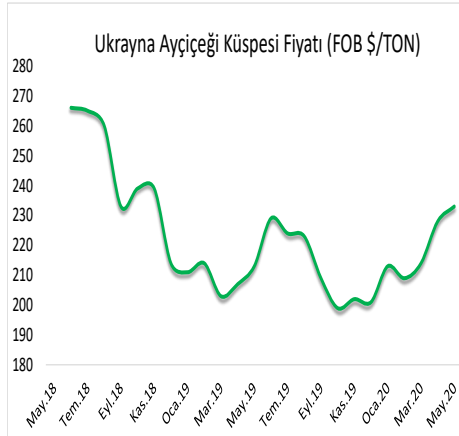
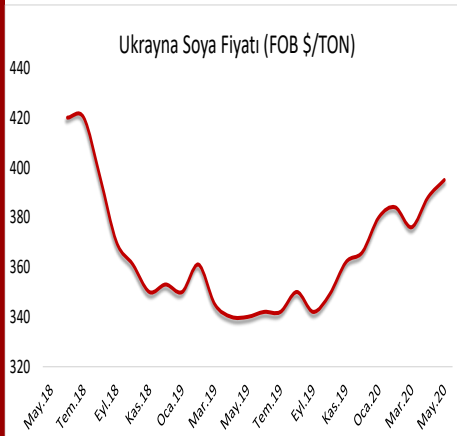
Yurtdışında; ABD dana karkas 23,21 TL/kg (-%5,2), AB dana karkas 25,82 TL/kg (-%0,3) (Kaynak: ESK Bülten)

YEM FİYATLARI

Nisan ayı itibariyle;

- Etlik piliç yemi 2.580 TL/ton (Geçen yıla göre %20)
- Yumurta yemi 2.155 TL/ton (Geçen yıla göre %21)
- Süt yemi 1.725 TL/ton (Geçen yıla göre %16)
- Besi yemi 1.600 TL/ton (Geçen yıla göre %14)

Yem hammaddesi olarak yemlik buğday fiyatları 1.650 TL/ton, soya 2.650 TL/ton, soya küspesi 2.800 TL/ton seviyelerindedir. Kepek fiyatlarının da 1.250 TL/ton arasında seyrettiği görülmektedir. Özellikle yağlı tohumlar ve küspeleri, ithal maliyetlerinin artmasından kaynaklı olarak yükseliş trendindedir.

TARIM ÜRÜNLERİ PİYASA ANALİZ BÜLTENİ

6 Mayıs 2020

Sayı: 17

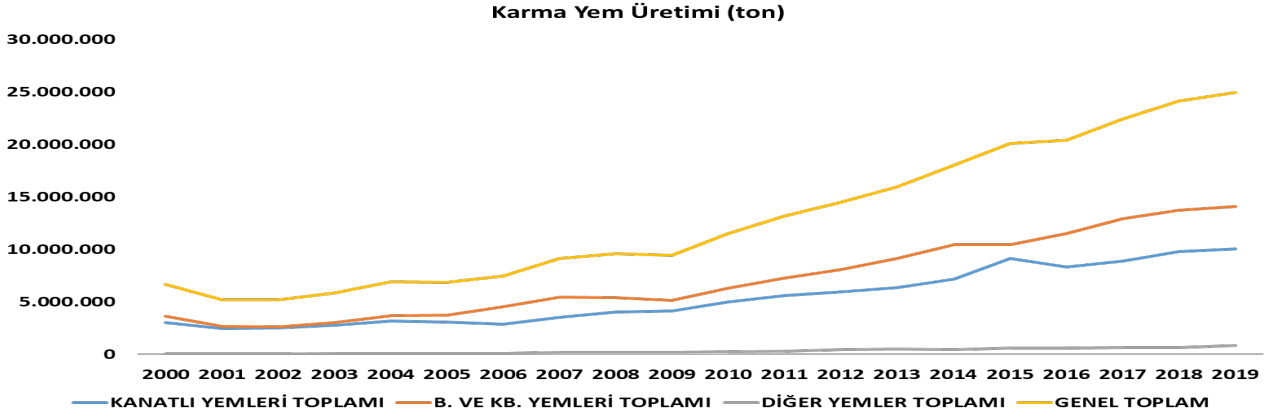
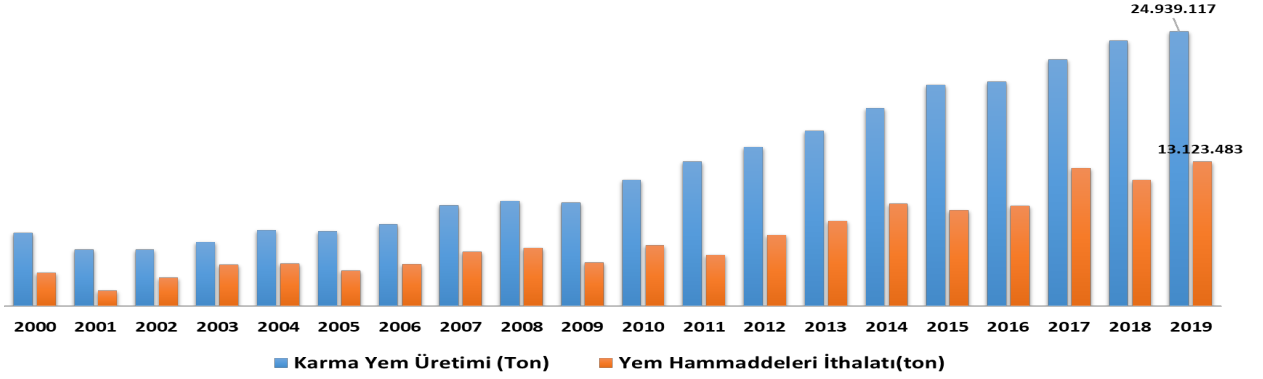

İK TARIMÜSSÜ

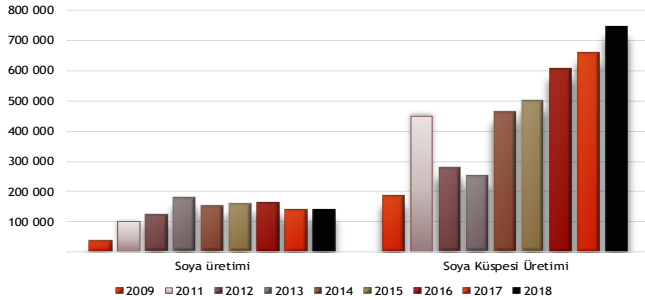
ULUSLARARASI DANIŞMANLIK

Türkiye Yem Sektörü Verileri

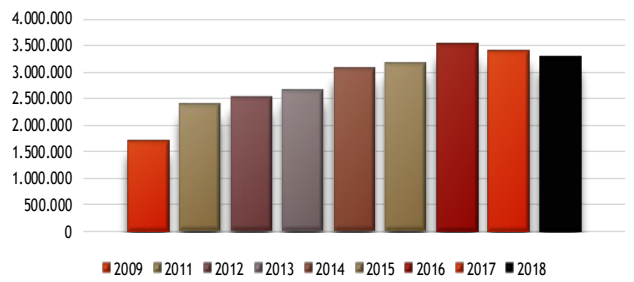
Yem Üretim ve İthalatı

Soya ve Soya Küspesi Üretimi (ton)

Buğday Kepeği Üretimi (ton)

Yurtiçi fiyat Değişimi 2015-2019

(₺/ton)	2015	2019	Değişim (%)
Yumurta Yemi	995	1.890	90
Etlik Piliç Yemi	1.175	2.255	92
Besi Yemi	740	1.360	84
Süt Yemi	760	1.460	92
Soya fasulyesi	1.050	2.375	126
Buğday Kepeği	480	1.025	114
Canlı Dana	11.980	20.660	72
Karkas Et	20.750	34.950	68
Mısır	692	1.260	82
Tohum (Arpa)	1.160	1.700	47
Arpa	747	1.325	77
Tohum (Ekm Buğday)	1.250	1.900	52
Buğday (AKS)	860	1.690	97
Un (Toptan)	1.250	2.050	64
Gübre (DAP)	1.825	2.595	42

TARIM ÜRÜNLERİ PİYASA ANALİZ BÜLTENİ

6 Mayıs 2020

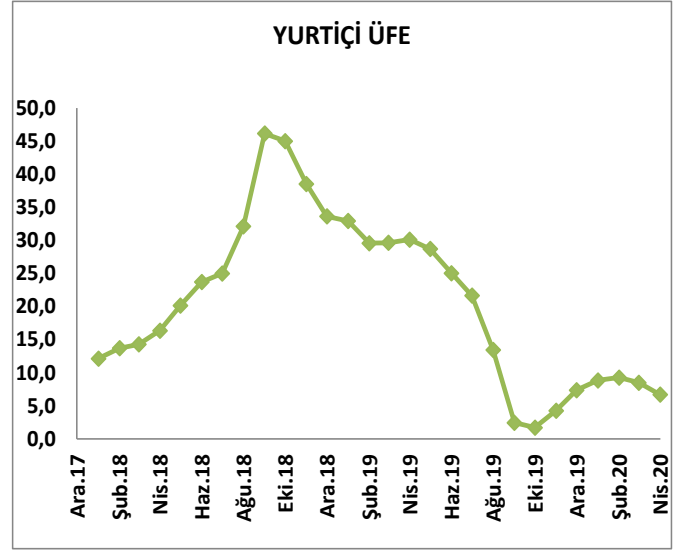
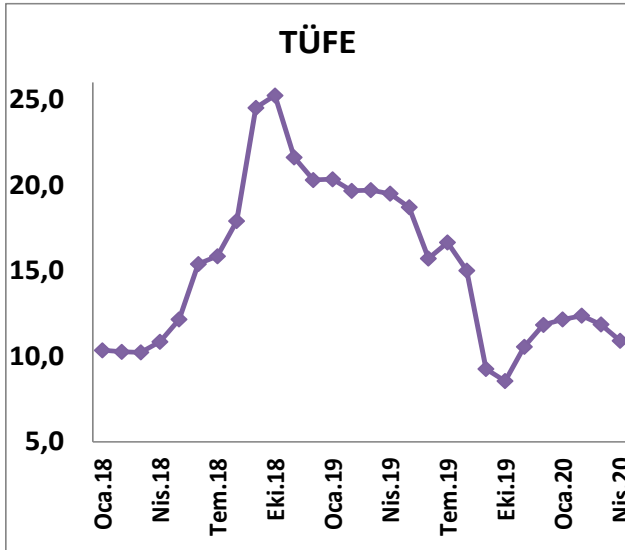
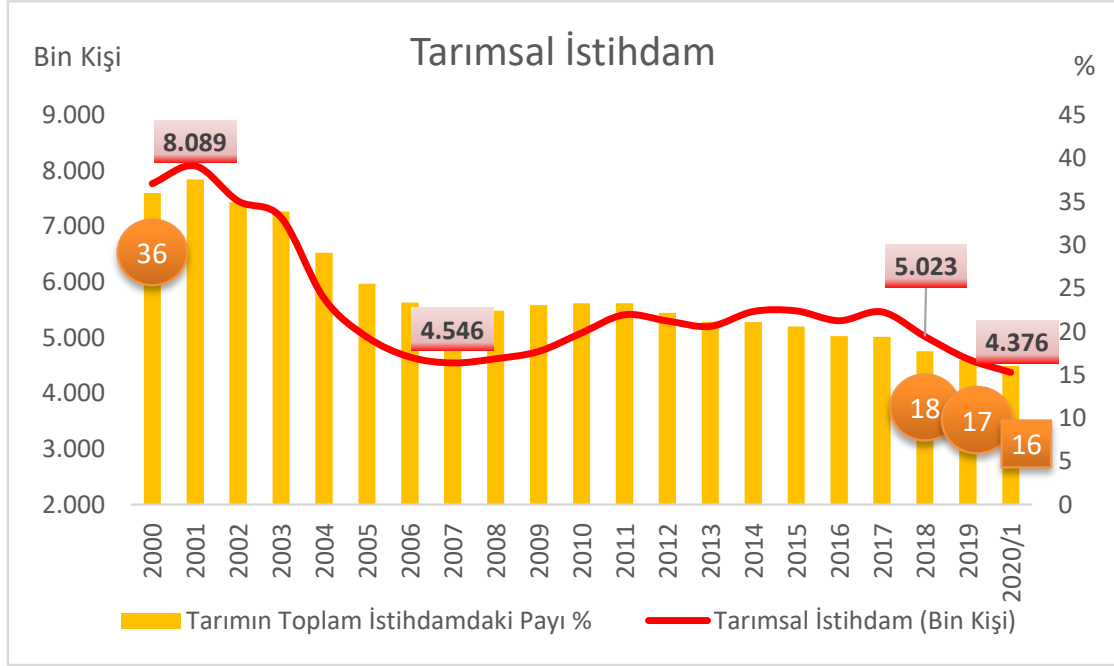
Sayı: 17

İK TARIMÜSSÜ

ULUSLARARASI DANIŞMANLIK

Türkiye Makroekonomik Verileri

TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİNDE BİR ÖNCEKİ AYA GÖRE FİYATI EN ÇOK ARTAN MADDELER

Sarımsak + % 46

Kuru Soğan + % 38

Patates + % 31

TÜKETİCİ FİYAT ENDEKSİNDE BİR ÖNCEKİ AYA GÖRE FİYATI EN ÇOK AZALAN MADDELER

Patlıcan - %46

Salatalık - % 37

Kabak - % 34

Kaynak: TÜİK

TARIM ÜRÜNLERİ PİYASA ANALİZ BÜLTENİ

6 Mayıs 2020

Sayı: 17

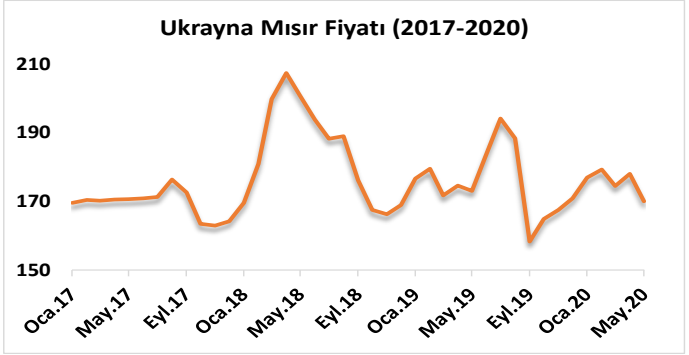
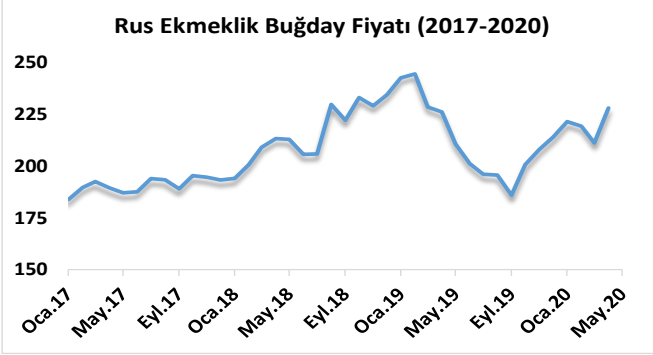

İK TARIMÜSSÜ

ULUSLARARASI DANIŞMANLIK

Dünya Hububat Piyasalarının Genel Görünümü

Son 1 ayda dünya buğday fiyatları artmış, mısır fiyatları gerilemiştir

Rusya'nın 7 milyon tonluk hububat kotasının bitmesi ve ihracatını 1 Temmuz 2020 tarihine kadar durdurması, Avrupa ve Karadeniz kuşağında görülen kuraklık gibi nedenlerle buğday fiyatları artmaya devam etmiştir. Buğdaydaki artışın aksine, özellikle petrol fiyatlarındaki düşüşün etanol talebini düşürmesi kaynaklı mısıra olan talep azalmış ve mısır fiyatları tüm ihracatçılarda hızlı bir şekilde düşmüştür.

BUĞDAY	2018/19		2019/20		Değişim (%)	
	Üretim	İhracat	Üretim	İhracat	Üretim	İhracat
(Bin ton)						
Arjantin	19.500	12.188	19.500	13.500	0,0	10,8
Avustralya	17.298	9.006	15.200	8.200	-12,1	-8,9
Kanada	32.201	24.404	32.350	23.000	0,5	-5,8
AB	136.863	23.310	154.000	33.500	12,5	43,7
Kazakistan	13.947	8.296	11.452	6.000	-17,9	-27,7
Rusya	71.685	35.838	73.610	33.500	2,7	-6,5
Ukrayna	25.057	16.019	29.171	20.500	16,4	28,0
ABD	51.306	25.477	52.258	26.807	1,9	5,2
Dünya	731.460	173.543	764.463	182.713	4,5	5,3

USDA'ya göre Dünya buğday üretiminde %5, Avrupa Birliği'nin ve Ukrayna'nın üretiminde %13-16 artış beklenmektedir.

Rusya'nın ihracatında uygulanan kısıtlamalar nedeniyle ihracat rakamının 1,5 milyon ton azalması, bu durumun Ukrayna'nın ve AB'nin ihracatında %28-44 artış olarak yansımaları beklenmektedir.

Avustralya ve Kazakistan'ın üretiminde %12-18 oranında düşüş öngörülmektedir.

Dünya arpa üretiminde %12, Rusya ve Ukrayna'nın üretiminde %19-25 artış beklenmektedir.

Rusya'nın ihracatının, uyguladığı ihracat kısıtlamaları nedeniyle %12 azalacağı, bu durumun Ukrayna'nın ve AB'nin ihracatında %32-35 artış olarak yansımaları beklenmektedir.

ARPA	2018/19		2019/20		Değişim (%)	
	Üretim	İhracat	Üretim	İhracat	Üretim	İhracat
(Bin ton)						
Avustralya	8.310	3.687	8.800	4.000	5,9	8,5
AB	55.947	4.886	62.750	6.600	12,2	35,1
Rusya	16.737	4.661	19.939	4.100	19,1	-12,0
Ukrayna	7.604	3.561	9.528	4.700	25,3	32,0
DÜNYA	138.764	24.512	155.871	26.768	12,3	9,2

MISIR	2018/19		2019/20		Değişim (%)	
	Üretim	İhracat	Üretim	İhracat	Üretim	İhracat
(Bin ton)						
Arjantin	51.000	37.244	50.000	33.500	-2,0	-10,1
Brezilya	101.000	39.749	101.000	36.000	0,0	-9,4
Kanada	13.885	1.797	13.400	900	-3,5	-49,9
AB	64.362	3.629	66.631	3.600	3,5	-0,8
Rusya	11.415	2.770	14.275	4.200	25,1	51,6
Ukrayna	35.805	30.321	35.887	32.000	0,2	5,5
ABD	364.262	52.457	347.782	43.817	-4,5	-16,5
DÜNYA	1.123.648	180.890	1.113.022	165.929	-0,9	-8,3

Dünya mısır üretiminde %1 azalış beklenmektedir.

Etanol üretimindeki azalışın mısıra olan talebi azaltması sonucunda ekilişlerin düşeceği, Arjantin, Kanada ve ABD'de üretimin % 2-4,5 gerileyeceği, Rusya'da ise %25 oranında artacağı tahmin edilmektedir.

Arjantin, Kanada ve ABD'nin ihracatının toplamda 14-15 milyon ton azalacağı, bu azalışlar neticesinde Rusya'nın ihracatının yaklaşık 2 milyon ton artması beklenmektedir.

Dünya pirinç üretiminde %1 azalış beklenmektedir.

Tayland ve ABD'de üretimin olumsuz hava koşulları nedeniyle %12-18 oranında gerileyeceği, tahmin edilmektedir.

ABD'nin ve Çin'in ihracatının Koronavirüs salgını sonrası artan talep nedeniyle %6-16 oranında artması beklenmektedir.

PİRİNÇ	2018/19		2019/20		Değişim (%)	
	Üretim	İhracat	Üretim	İhracat	Üretim	İhracat
(Bin ton)						
Çin	148.490	2.770	146.730	3.200	-1,2	15,5
Hindistan	116.480	10.420	118.000	10.200	1,3	-2,1
Pakistan	7.300	4.500	7.500	4.400	2,7	-2,2
Tayland	20.340	7.562	18.000	7.500	-11,5	-0,8
ABD	7.107	2.971	5.864	3.143	-17,5	5,8
Vietnam	27.344	6.581	27.369	6.300	0,1	-4,3
DÜNYA	499.070	43.692	496.081	42.168	-0,6	-3,5